

Mayıs 2022 Raporu

1. İdari Yasaklar, Kolluk Müdahalesi

- 01: İstanbul** 1 Mayıs'ı kutlamak için Taksim Meydanı'na yürümek isteyenlere polis müdahale etti, 3 gazeteci olmak üzere toplam 192 kişi gözaltına alındı.
- 01: Mardin** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 1 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 942 güne uzatılmış oldu.
- 01: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 1 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1999 güne uzatılmış oldu.
- 02: Diyarbakır** Lice ilçesine bağlı Sîsê ve Çemê Elîkan kırsal mahallelerinde bulunan mezarlıkları ziyaret etmek isteyenler, askerler tarafından Lice Kaymakamlığı'nın yasak kararı gerekçe gösterilerek engellendi.
- 02: Şırnak** Cizre ilçesine bağlı Yafes mahallesinde bir parkta otururken polisin GBT uygulamasına itiraz eden 1 kişi kötü muameleyle gözaltına alındı.
- 03: Hakkari** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 3 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 4 Ocak'tan bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 135 güne uzatılmış oldu.
- 05: Ankara** "İşimi Geri İstiyorum" talebiyle Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde düzenlenen basın açıklamasına müdahale eden polis, eyleme katılanları alandan uzaklaştırdı.
- 05: Ankara** Halkların Demokratik Partisi (HDP) Genel Merkezi önüne, 3 kişilik bir grup tarafından siyah çelenk bırakılması sırasında polis bina önünde bekleyen Kadın Meclisi Sözcüsü ve Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ı tehdit etti. Parti üye ve yöneticisi 8 kişi gözaltına aldı.
- 05: İstanbul** Çağlayan Adliyesi önünde hasta mahpuslar için yapılan nöbet eylemine Kağıthane Kaymakamlığı'nın yasak kararını gösteren polis, 2 kişiyi darp ederek gözaltına aldı.
- 05: İzmir** Bir partinin TBMM'de düzenlediği grup toplantısında sağlıkçıların sorunlarını dile getirmek için konuşma yapan Selçuk Devlet Hastanesi röntgen teknisyeni bir sağlıkçı hakkında Valilik disiplin cezası verdi.
- 06: Ankara** Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ ve bir grup parti yöneticisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden İçişleri Bakanlığı'na yapacağı yürüyüşü polis engelledi.
- 07: Muş** HDP Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın polis tarafından tehdit edilmesini protesto etmek için HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. HDP yöneticisi 3 kişi fiziksel şiddetle gözaltına alındı.
- 08: Aydın** Kuşadası ilçesinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne terörist dediği ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a küfür ettiği ileri sürülen turist kadının etrafı esnaf tarafından sarıldı ve polis ekiplerince gözaltına alındı.
- 09: Adana** Valilik yaptığı açıklama ile her türlü eylem ve etkinliğin 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.

- 09: Eskişehir** Valilik her türlü eylem ve etkinliğin 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 10: Ankara** Şişli Belediyesi'ndeki işlerine son verilen işçilerin Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Merkezi önünde yaptığı nöbet eylemini polis engelledi.
- 10: Batman** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 10 Mayıs itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.
- 11: Antep** DEVA Partisi tarafından 21 Mayıs'ta Antep'te düzenlenmesi planlanan mitinge Valilik tarafından izin verilmedi.
- 11: İstanbul** Çağlayan Adliyesi önünde açlık grevinde olan Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın taleplerinin kabul edilmesi yönünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti, 6 kişi gözaltına alındı.
- 12: Rize** Valilik yaptığı açıklama ile her türlü eylem ve etkinlikleri 5 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 13: Ankara** Cezaevlerinde devam etmekte olan açlık grevi ile ilgili Cumhuriyet Gazetesi binası önünde basına açıklaması yapmak isteyenlere polis müdahale etti ve 3 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı.
- 13: İstanbul** 2021 Onur yürüyüşü nedeniyle 19 kişi hakkında açılan dava öncesi yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 13: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 13 Mayıs itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 2014 güne uzatılmış oldu.
- 14: Tunceli** Yaşamını yitiren Barış Grubu üyesi ve siyasetçi Aysel Doğan'ın cenaze törenini polis engelledi ve kitleye karşı orantısız güç kullandı. 4 kişi gözaltına alındı, 1 kişi 'polise mukavemet' iddiasıyla tutuklandı. Müdahale sırasında yaralanan HDP Tunceli Milletvekili Alican Önlü'ye başhekimin talimatı ile maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen rapor verilmedi.
- 15: Adana** Türkiye Komünist Partisi (TKP) tarafından İncirlik Hava Üssü'ne yapılmak istenen yürüyüş polis tarafından engellendi.
- 15: İstanbul** Kürt Dil Bayramı kapsamında Kartal ilçesinde yapılmak istenen yürüyüş polis tarafından engellendi.
- 15: Kocaeli** Sanatçı Aynur Doğan Konseri Derince Belediyesi tarafından "detaylı inceleme sonucunda uygun olmadığı tespit edilmiştir" denilerek iptal edildi.
- 16: İstanbul** Cezaevinde açlık grevinde olan Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın taleplerinin kabul edilmesi yönünde Galatasaray'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti, 2 kişi gözaltına alındı.
- 16: Kocaeli** Amed Şehir Tiyatrosunun Çayırova ilçesinde 28 Mayıs'ta sergilenecek olan Kürtçe oyun, belediye tarafından engellendi.
- 16: Muş** Metin Kahraman ve Kemal Kahraman tarafından 17 Mayıs'ta yapılması planlanan konser Muş Valiliği tarafından yasaklandı.
- 17: Balıkesir** Uluslararası Homofobi, Transfobi, Bifobi ve Interfobi karşıtı gün dolayısıyla basın açıklamasına katılmak isteyen 3 kişi, gökkuşağı bayrağı taşıdıkları gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 17: Bitlis** Eren Üniversitesi'nde düzenlenecek Bahar Şenliği kapsamında, Kürtçe şarkılar seslendiren Stërka Karwan müzik grubunun konseri gerekçe gösterilmeden iptal edildi.

- 17: Diyarbakır** HDP tarafından düzenlenen konferans öncesinde, konferansa katılmak isteyenlerin üstlerinin polis tarafından aranmak istenmesi üzerine yapılan oturma eylemine polis müdahale etti, HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz yaralandı.
- 17: İstanbul** 17-31 Mayıs Kayıplar Haftası kapsamında Çağlayan Adliyesi önünde yapılan basın açıklamasının ardından Cumartesi Annelerinden Hanife Yıldız gözaltına alındı.
- 17: İstanbul** Feminist gece yürüyüşünde atılan sloganlarda Cumhurbaşkanı'na hakaret iddiasıyla okula gelen polisler tarafından gözaltına alınan 2 çocuk serbest bırakıldı.
- 17: Urfa** Haliliye ilçesinde elektrik borçları nedeniyle DEDAŞ tarafından trafoların sökülmesini protesto edenlere müdahale eden jandarma 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 18: Diyarbakır** Amed Emek ve Demokrasi Platformu tarafından Türkiye'de yaşanmakta olan ekonomik, sosyal ve siyasi sorunlarla ilgili yapılan basın açıklamasını polis engelledi.
- 18: İstanbul** Kadıköy ilçesinde İbrahim Kaypakaya ve arkadaşlarını anmak için yapılan etkinlik Kaymakamlığın yasaklama kararı gerekçe gösterilerek engellendi. 25 kişi darp edilerek gözaltına alındı.
- 19: Urfa** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 19 Mayıs itibarıyla 2 gün süreyle yasakladı.
- 20: İstanbul** Boğaziçi Üniversitesinde LGBTİ+ Araştırmaları Kulübü tarafından düzenlenen Onur yürüyüşüne polis müdahale etti. 70 kişi darp edilerek gözaltına alındı.
- 20: İstanbul** HDP Gençlik Meclisi üyelerinin Şişli'de yaptıkları Diyarbakır gözaltılarını protesto eylemine polis müdahale etti. 4 kişi gözaltına alındı.
- 22: Adana** Tutuklu üye ve yöneticilerinin serbest bırakılması talebiyle Furkan Vakfı üyeleri tarafından yapılan basın açıklamasına polis müdahale ederek protestocuları gözaltına aldı.
- 22: Bitlis** Valilik Tatvan ilçesine bağlı 2 köy ve Hizan ilçesine bağlı 5 köyde 22 Mayıs saat 04.00 itibarıyla ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan etti. Yasak saat 15.30 itibarıyla kaldırdı.
- 22: Hatay** Tutuklu üye ve yöneticilerinin serbest bırakılması talebiyle İskenderun'da Furkan Vakfı üyeleri tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 11 protestocuyu gözaltına aldı.
- 22: İstanbul** HDP ve HDK tarafından Irak Kürdistan Bölgesel yönetimi sınırları içinde askeri operasyonlarla ilgili yapılan yürüyüşe polis müdahale etti. 25 kişi darp edilerek gözaltına alındı.
- 23: İstanbul** Sanatçı Niyazi Koyuncu'nun 25 Mayıs'ta Pendik Meydanındaki konseri Belediye tarafından yasaklandı.
- 24: İzmir** Dokuz Eylül Üniversitesi'nde. Kürtçe halay çekmek isteyen öğrenciler Özel Güvenlik ve polislerce engellendi.
- 25: Adana** Tutuklu üye ve yöneticilerinin serbest bırakılması talebiyle Furkan Vakfı üyeleri tarafından yapılan basın açıklamasını polis engelledi.
- 25: İstanbul** Enerji-Sen işçilerinin işe geri alınması talebiyle Sabancı Center'ın Beşiktaş'taki binası önündeki gerçekleştirilen oturma eylemine polis müdahale etti. 7 kişi gözaltına alındı.
- 26: Bursa** Bursa Valiliği 27 Mayıs itibarıyla il genelinde açık ve kapalı alanlardaki eylem ve etkinliklerin yasakladığını açıkladı.
- 26: Bursa** Sanatçı Aynur Doğan'ın 31 Mayıs'ta Bursa'da vereceği konser, Belediye tarafından iptal edildi.

- 26: Bursa** Sanatçı Mem Ararat'ın 29 Mayıs'ta Bursa'da vereceği konser, Valilik tarafından "kamu güvenliği" gerekçesiyle yasaklandı.
- 26: Van** Önceki dönem Van-Hakkari Tabip Odası Başkanı, TİHV Van Temsilciliği başvuru hekimi Dr. Hüseyin Yaviç ile TİHV Van Temsilcisi Sevim Çiçek hakkında açılan dava sonrasında TİHV, İHD, ÖHD, Van Barosu, TTB ile sivil toplum örgütleri tarafından yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 27: Ankara** Cezaevinde açlık grevinde olan Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın taleplerinin kabul edilmesi için Adalet Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 7 kişiyi gözaltına aldı.
- 27: Tunceli** Munzur Üniversitesi öğrencileri tarafından özerk, demokratik, özgür üniversite talebiyle yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 28: Van** Valilik il genelinde gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantılarını 15 gün süreyle yasakladı.
- 29: Ankara** Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde düzenlenen Devrim Yürüyüşü'ne katıldıkları gerekçesiyle 16 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı.
- 30: Hatay** Cezaevinde açlık grevinde olan Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın taleplerinin kabul edilmesi için düzenlenen oturma eylemine müdahale eden polis 2 kişiyi gözaltına aldı.
- 30: Kocaeli** Melek Moso, Sagopa Kajmer ve Emir Can İğrek gibi sanatçıların sahne alacağı 3 günlük gençlik festivali Kocaeli Valiliği tarafından iptal edildi.
- 31: İstanbul** Beyoğlu'ndaki Gezi Parkı'nın 9. Yıldönümü etkinliklerinde 170 kişi darp edilerek gözaltına alındı.
- 31: İzmir** Gezi Direnişi'nin yıldönümünde İzmir Emek ve Demokrasi Güçlerinin Gündoğdu Meydanı'nda düzenlediği basın açıklaması ve müzik dinletisine sloganlı ve pankartlı olarak katılmak isteyen kitleye polis müdahale etti. Biri kadın 4 kişi ters kelepçe ile gözaltına alındı.
- 31: Şırnak** Halkların Demokratik Partisi (HDP) üye ve yöneticileri hakkında Ankara'da devam etmekte olan Kobanê Davası ile ilgili yapılan basın açıklamasına polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. 5 kişi gözaltına alındı, 2 kişi yaralandı.

2. Soruşturma ve Yargılamalar

- 01: Mardin** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 1 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 942 güne uzatılmış oldu.
- 01: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 1 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1999 güne uzatılmış oldu.
- 02: Diyarbakır** Lice ilçesine bağlı Sîsê ve Çemê Elîkan kırsal mahallelerinde bulunan mezarlıkları ziyaret etmek isteyenler, askerler tarafından Lice Kaymakamlığı'nın verdiği yasak kararı gerekçe gösterilerek engellendi.
- 03: Hakkari** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 3 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 4 Ocak'tan bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 135 güne uzatılmış oldu.

- 05: İzmir** Şanlıurfa/Ceylanpınar'ın HDP'li eski belediye başkanı İsmail Arslan, daha önce 'PKK terör örgütüne üye olmak' suçundan kesinleşmiş 7,5 yıl hapis cezası nedeniyle Buca ilçesindeki Kırklar F Tipi Cezaevi'ne konuldu.
- 07: Muş** HDP Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın polis tarafından tehdit edilmesini protesto etmek için HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti. HDP yöneticisi 3 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
- 08: Aydın** Yaşlı bir kadına Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'la ilgili bir sosyal medya paylaşımını beğendiği için 'hakaret' suçundan dava açıldı.
- 09: Adana** Furkan Vakfi Kurucu Genel Başkanı Alparslan Kuytul, evine yapılan baskınla ifadesi alınmak üzere gözaltına alındı ve tutuklandı.
- 10: Balıkesir** İHD Şube başkanı R. Fahri Semizoğlu hakkında "terörizmin finansmanın önlemesine dair kanuna muhalefet" iddiasıyla 2. Ağır Ceza'da açılan dava 8 Eylül'e ertelendi.
- 10: Batman** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 10 Mayıs itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.
- 10: İstanbul** 2021 Onur Yürüyüşünde gözaltına alınan 2 çocuk, 4. Çocuk Mahkemesi'nde görülen davada aklandı.
- 10: İstanbul** Gazeteci İsmail Saymaz hakkında Gezi davası hakimlerinden birinin eşi ile ilgili yaptığı haberi nedeniyle soruşturma açıldı.
- 10: İstanbul** Kadir Gecesi'nde içki içilen fotoğrafı sosyal medyada paylaştığı gerekçesiyle hakkında soruşturma açılan O.T, Savcılık ifadesinin ardından adli kontrol şartıyla bırakıldı.
- 11: Ankara** CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, partisinin 23 ve 30 Mart 2021'deki grup toplantılarındaki ifadeleri nedeniyle 31. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davada Cumhurbaşkanı'na 30 bin TL manevi tazminat ödemeye mahkum edildi.
- 11: Ankara** DEVA Partisi kurucularından Metin Gürcan hakkında 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Bir sonraki duruşma 4 Ekim'de.
- 11: Ankara** İnsan Hakları Derneği (İHD) Eş Genel Başkanı Öztürk Türkdoğan hakkında, 29 Haziran 2018 tarihinde İHD'nin internet sitesinde yayınlanan "İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile İlgili Zorunlu Açıklama" başlıklı yazı nedeniyle Asliye Ceza Mahkemesinde açılan dava 27 Haziran'a erteledi.
- 11: Antep** DEVA Partisi tarafından 21 Mayıs tarihinde Antep'te düzenlenmesi planlanan mitinge Valilik tarafından izin verilmedi.
- 11: İstanbul** 18 avukat hakkında 36. Ağır Cezada görülen karar duruşmasında, mahkeme 6 avukatın beraatine, 11 avukatın dosyasının ayrılmasına, Ebru Timtik hakkındaki davanın düşürülmesine karar verdi.
- 11: İstanbul** Gazeteci Osman Akın ve Veysi Sarısözen hakkında 13. Ağır Cezada açılan dava 9 Eylül'e ertelendi.
- 11: İstanbul** Haber takibi sırasında gözaltına alınan Gazeteci Rojin Altay ile 2 çocuk, Anadolu 1. Çocuk Mahkemesi'nde beraat etti.
- 12: İstanbul** Boğaziçi eylemcilerinden 23 kişi hakkında 38. Asliye Cezada görülen davada, mahkeme adli kontrol hükümlerinin kaldırılmasını reddederek, duruşmayı 20 Eylül'e erteledi.
- 12: İstanbul** Gazeteci Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser'in 22. Ağır Cezada yargılandığı dava, 8 Eylül'e ertelendi.

- 13: Ankara** HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı'na yönelik sözleri nedeniyle 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 13 Haziran'a ertelendi.
- 13: İstanbul** 2021 Onur yürüyüşü nedeniyle 19 kişi hakkında 60. Asliye'de açılan dava 23 Aralık'a ertelendi.
- 13: İstanbul** Din Alimleri Dayanışma Derneği üye ve yöneticisi 4'ü tutuklu 23 kişi hakkında 14. Ağır Ceza'da açılan 17 Haziran'a ertelendi.
- 13: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 13 Mayıs itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 2014 güne uzatılmış oldu.
- 14: Tunceli** Yaşamını yitiren Barış Grubu üyesi ve siyasetçi Aysel Doğan'ın cenaze törenini polis engelledi ve kitleye karşı orantısız güç kullandı. 4 kişi gözaltına alındı, bir kişi 'polise mukavemet' iddiasıyla tutuklandı. Müdahale sırasında yaralanan HDP Tunceli Milletvekili Alican Önlü'ye başhekimin talimatı ile maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen rapor verilmedi.
- 15: Hakkari** İHD Hakkari Şube Eş Başkanı Av. Yusuf Çobanoğlu, gizli bir numaradan arayan kimliği belirsiz bir kişi tarafından *"Seni ve senin gibileri temizleyeceğiz. Senin gibi bütün örgüt elemanlarını toplayacağız. Seni bize merkezden bildirdiler, az kaldı"* denilerek tehdit edildi.
- 16: Ankara** Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde geleneksel İnek Bayramı kapsamında düzenlenen etkinlik hakkında Rektörlük tarafından adli ve idari soruşturma başlatıldı.
- 16: İstanbul** Gazeteci Sedat Yılmaz ve Yeni Yaşam gazetesi hakkında *"silahlı insansız hava araçları"* konulu haber nedeniyle şikayet üzerine 150 bin TL tazminat talebiyle Bakırköy 14. Asliye Hukuk'ta açılan dava 27 Haziran'a ertelendi.
- 16: Muş** Metin Kahraman ve Kemal Kahraman tarafından 17 Mayıs'ta yapılması planlanan konser Muş Valiliği tarafından yasaklandı.
- 17: Bitlis** Eren Üniversitesi'nde düzenlenecek Bahar Şenliğinde Kürtçe şarkılar seslendiren Stêrka Karwan müzik grubunun konseri gerekçe gösterilmeden iptal edildi.
- 17: Diyarbakır** HDP tarafından düzenlenen konferans öncesinde, izleyicilerin üstlerinin polis tarafından aranmak istenmesi üzerine yapılan oturma eylemine polis müdahale etti, HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz yaralandı.
- 17: Muğla** Bodrum Newroz etkinliğinde PKK/KCK propagandası yaptıkları öne sürülen 6 kişi gözaltına alındı.
- 17: Urfa** Haliliye ilçesinde elektrik borçları nedeniyle DEDAŞ tarafından trafoların sökülmesini protesto edenlere müdahale eden jandarma 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 18: Diyarbakır** Amed Emek ve Demokrasi Platformu tarafından Türkiye'de yaşanmakta olan ekonomik, sosyal ve siyasi sorunlarla ilgili yapılan basın açıklamasını polis engelledi.
- 18: İstanbul** Cezaevlerindeki açlık grevlerine dikkat çekmek için 13 Mayıs 2019'da yapılan basın açıklamasında gözaltına alınan 17 kişi beraat etti.
- 18: İstanbul** Hasta mahpuslarla ilgili yapılan bir eylem nedeniyle 16 kişinin yargılandığı dava Bakırköy 51. Asliye Ceza'daki duruşma 27 Ekim'e ertelendi.
- 18: İstanbul** Tarlabası Toplum Destekleme Derneği faaliyetlerinin *"ahlaka ve hukuka aykırı"* olduğu suçlamasıyla 18. Asliye Hukuk'ta açılan fesih davası 2 Kasım'a ertelendi.

- 19: Urfa** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 19 Mayıs itibariyle 2 gün süreyle yasakladı.
- 22: Bitlis** Valilik Tatvan ilçesine bağlı 2 köy ve Hizan ilçesine bağlı 5 köyde 22 Mayıs saat 04.00 itibariyle ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan etti. Yasak saat 15.30 itibariyle kaldırdı.
- 24: Rize** Gazeteci Gençağa Karafazlı hakkında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde görevli bir akademisyene ilişkin taciz iddialarıyla ilgili haberi nedeniyle 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 27 Eylül'e ertelendi.
- 25: Adana** Ankara merkezli "Kobanê Soruşturması" kapsamında daha önce gözaltına alınan ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılan HDP Adana il yöneticisi Mehmet Mustafa Bilgiç savcılığın itirazı üzerine yeniden gözaltına alındı ve tutuklandı.
- 25: Adana** Sanatçılar İlyas Arzu ve Jiyan Savcı hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava duruşmayı 3 Eylül'e ertelendi.
- 25: Ankara** Oyuncu Ezgi Mola hakkında, bir çocuğa cinsel saldırı iddiasıyla yargılanan uzman çavuş Musa Orhan ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava Ezgi Mola 6 bin 960 TL adli para cezasına çarptırıldı.
- 25: İstanbul** Gazeteci Nazan Özcan Cumhurbaşkanı'nın eski avukatının bir haberden şikayetçi olması üzerine emniyete ifade verdi.
- 26: Van** Önceki dönem Van-Hakkari Tabip Odası Başkanı, TİHV Van Temsilciliği başvuru hekimi Dr. Hüseyin Yaviç ile TİHV Van Temsilcisi Sevim Çiçek hakkında açılan davaya tepki olarak TİHV, İHD, ÖHD, Van Barosu, TTB ile sivil toplum örgütleri tarafından yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 27: Ankara** Sol Parti Keçiören İlçe Başkanı Murat Güzel hakkında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Murat Güzel aklandı.
- 27: Tunceli** Munzur Üniversitesi öğrencileri tarafından özerk, demokratik, özgür üniversite talebiyle yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 28: Van** Valilik il genelinde gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantılarını 15 gün süreyle yasakladı.
- 31: Şırnak** HDP üye ve yöneticileri hakkında Ankara'da devam etmekte olan Kobanê Davası ile ilgili yapılan basın açıklamasına polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. 5 kişi gözaltına alındı, 2 kişi yaralandı.

3. Diğer uygulamalar

- 06: Kilis** L Tipi Cezaevi'nde 7 mahpusun maruz kaldıkları hak ihlallerine, işkence ve kötü muameleye karşı 23 Nisan'dan bu yana açlık grevinde oldukları öğrenildi.
- 10: Ankara** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından Halk TV ve Tele 1, Flash TV, KRT kanallarına Gezi Davası'nda verilen mahkumiyet kararları sonrasında CHP ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) milletvekillerinin açıklamalarını yayınladıkları gerekçesiyle idari para cezaları verildi.
- 10: Bursa** HDP Gürsu ilçe binasına "JITEM" notu bırakıldı. Şikayetçi olan HDP yetkililerine Polis, "çocuktur, fazla üzerine düşünülmesi gerekmiyor" cevabını verdi.

- 10: Mersin** Mersin Limanı'nda yakalanan kokainlerle ilgili Yenicag ve BirGün Gazetesi internet sitelerinde yer alan 3 köşe yazısına 'kişilik haklarının ihlali' gerekçesiyle 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engeli getirildi.
- 11: Diyarbakır** Etkin Haber Ajansı internet sitesine 4. Sulh Ceza Hakimliği kararı ile 'milli güvenlik ve kamu güvenliğinin korunması' gerekçesiyle erişim engeli getirildi.
- 13: İstanbul** 2021 Onur yürüyüşü nedeniyle 19 kişi hakkında açılan dava öncesi yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 15: İstanbul** Kürt Dil Bayramı kapsamında Kartal ilçesinde yapılmak istenen yürüyüş polis tarafından engellendi.
- 16: Kocaeli** Amed Şehir Tiyatrosunun Çayırova ilçesinde 28 Mayıs'ta sergilenecek olan Kürtçe oyun, belediye tarafından iptal edildi.
- 17: Antep** İslahiye T Tipi Cezaevi'nde maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle 6 Nisan'dan beri açlık grevinde olan 7 mahpusun taleplerinin karşılanması üzerine açlık grevine son verdiği öğrenildi.
- 20: Antep** İfade Özgürlüğü Derneği'ne ait sosyal medya hesabında yayınlanan bir röportaj ile ilgili Cumhuriyet Birgün Gazeteleri ve Diken internet sitelerinde yer alan haberlere 2. Sulh Ceza Hakimliğinin kararı ile 'kişilik haklarının ihlali' gerekçesiyle erişim engeli getirildi.
- 26: Isparta** Uluslararası Gül Festivali kapsamında Melek Mosso tarafından 3 Haziran'da verilecek konser Belediye tarafından iptal edildi.
- 27: Ankara** Ermeni müzisyen Ara Malikian'ın Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen festival kapsamında 11 Haziran'da vereceği konser gerekçe gösterilmeden iptal edildi.
- 30: Ankara** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından CHP Genel Başkanı'nın açıklamasını yayınladıkları gerekçesiyle Tele1, KRT, Flash ve Halk TV kanallarına idari para cezası verildi.
- 27: İstanbul** Cumhuriyet Yazarı Barış Terkoğlu'nun, Adnan Oktar davasına ilişkin köşe yazısı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle 7. Sulh Ceza Hakimliğince erişime engellendi.
- 12: İzmir** Kemalpaşa'daki Bormatek fabrikasında 24 işçi Birleşik Metal-İş Sendikasına üye olduğu için işten atıldı.

4. YORUM VE ÖNERİLER

Coşkun Üsterci (TİHV Gen. Sek.)

2022 Mayıs'ının, bu yılın ilk beş ayında ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri bakımından ihlallerin en yoğun yaşandığı ay olduğunu söyleyebiliriz. Tüm ay boyunca ifade özgürlüğü ihlalleri daha ön planda oldu.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Dokümantasyon Merkezi'nin tespitlerine göre bu ay içinde en az 8 gazeteci haber takibi sırasında gözaltına alındı. 4 gazeteci hakkında soruşturma açıldı, 1 gazeteci 1 yıl 6 ay ve 12.050 TL para cezası ile cezalandırıldı. 2 çocuk Cumhurbaşkanı'na hakaret gerekçesiyle okullarına gelen polis tarafından gözaltına alındı. 1 siyasi parti yöneticisi 'Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni alenen aşağılama' ve 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' gerekçeleriyle verilen cezaların Yargıtay tarafından onanması sonucu tutuklandı.

CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında 2012 ile 2017 yılları arasında yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek dava açılmıştı. Verilen toplam 4 yıl 11 ay hapis cezası Mayıs ayı içinde Yargıtay tarafından onandı.

TİHV Dokümantasyon Merkezi'nin tespitlerine göre bu ay içinde en az 8 insan hakları savunucusunun hakkında açılan davalar devam etti. İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin, Özgür Gündem Gazetesi Eş Genel Yayın Yönetmeni olduğu sırada Berkin Elvan ile ilgili yapılan haberler gerekçe gösterilerek hakkında açılan bir davada verilen 12.050 TL para cezası Mayıs ayı içinde Yargıtay tarafından onandı.

Bu ay içinde insan hakları savunucuları yine gözaltına alındı. Gözaltında Kayıplar Haftası kapsamında 17 Mayıs 2022 tarihinde İstanbul'da Çağlayan Adliyesi önünde Cumartesi Anneleri, İHD ve TİHV tarafından ortak yapılan basın açıklamasından sonra Hanife Yıldız isimli Cumartesi Annesi, konuşmasında 'kamu görevlisine hakaret' ettiği gerekçesiyle gözaltına alındı.

3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü idi. Bu vesileyle basına yönelik hak ihlallerini dile getiren çeşitli raporlar yayınlandı. Dicle Fırat Gazeteciler Derneği'nin (DFGD) raporuna göre Türkiye'de halen 62 gazeteci cezaevinde. Gazetecilikte Kadın Koalisyonu (CFWIJ) tarafından yayınlanan bir başka raporda ise Türkiye'de 2022 Ocak-Nisan ayları arasında 63 kadın gazeteciye yönelik yargı yoluyla taciz, saldırı ve tehdit vakası kaydedildiği, 41 kadın gazetecinin sosyal medya paylaşımları ya da yazdıkları haberler nedeniyle yargılandığı, 5 kadın gazetecinin 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlamalarıyla cezalandırıldığı ifade edildi.

Yine TİHV Dokümantasyon Merkezi'nin tespitlerine göre Mayıs boyunca mahkeme kararlarıyla, 1 haber ajansının internet sitesine 1 kez, 4 derginin ve 2 gazetenin internet sitesine toplam 7 kez erişim engellendi. En az 14 habere, 3 sosyal medya paylaşımına erişim engellendi.

Ancak erişim engeli kararı verilen vakalar arasında biri çok ilginç ve düşündürücü: Sahte mahkeme kararlarıyla bazı internet sitelerinde yer alan haberler yayından kaldırılmaya çalışılıyor. Bu vahim durumla ilgili olarak yapılan sosyal medya paylaşımlarına, İfade Özgürlüğü Derneği'ne ait sosyal medya hesabında yayınlanan bir röportaja ve bazı internet sitelerinde yer alan haberlere Antep 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından '**kişilik haklarının ihlali**' gerekçesiyle erişim engeli getiriliyor. Gerçekten trajikomik bir durum. Aynı zamanda kaygı ve ürküntü verici.

Mayıs ayında da Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından bir çok yayın kuruluşuna idari para cezaları verildi. Gezi Davası'nda verilen mahkumiyet kararlarının ardından CHP ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) milletvekilleri tarafından yapılan eleştirel açıklamalar Halk TV ve Tele 1, Flash TV, KRT kanalları tarafından yayınlanıyor. RTÜK de bu nedenle yayın kuruluşlarına idari para cezası veriyor.

Bunların yanı sıra Mayıs ayı konserlerin ve sanatsal etkinliklerin çokça yasaklandığı ya da iptal edildiği bir ay oldu. Böylesi bir durum yakın bir zamanda yaşanmamıştı:

- Kürt ses sanatçısı Aynur Doğan'ın Konserleri Kocaeli ve Bursa belediyeleri tarafından iptal edildi.
- Metin ve Kemal Kahraman kardeşler tarafından verilecek olan konser Muş Valiliği tarafından yasaklandığı.
- Niyazi Koyuncu'nun konseri Pendik Belediyesi tarafından iptal edildi.
- Bitlis Eren Üniversitesi'nde düzenlenecek olan Bahar Şenliği kapsamında, Kürtçe şarkılar seslendiren Stêrka Karwan müzik grubunun konseri gerekçe gösterilmeden iptal edildi.
- Apolas Lermi'nin Denizli'de vereceği konser, Pamukkale Belediyesi tarafından iptal edildi.

- Bursa Valiliği, Mem Ararat tarafından verilecek konseri “kamu güvenliği” gerekçesiyle yasakladı.
- Melek Mosso tarafından verilecek olan konser Isparta Belediyesi tarafından iptal edildi.
- İspanyol vatandaşı Ermeni müzisyen Ara Malikian’ın Kùltür Bakanlığı tarafından düzenlenen bir festival kapsamında Ankara’da vereceği konser yine hiç gerekçe gösterilmeden iptal edildi.
- Yanı sıra Amed Şehir Tiyatrosu tarafından Kocaeli’nin Çayırova ilçesinde belediyeye ait bir salonda sahnelenecek olan Kürtçe “Don Kixot” oyununu, belediye tarafından salonun başka bir organizasyona tahsis edilmesi gerekçesiyle iptal edildi.

Buram buram ırkçılık ve ayrımcılık kokan bu yasaklama ve iptaller iktidardakilerin düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik tahammülsüzlüğünün hangi boyuta vardığını açıkça gösteriyor

TİHV Dokümantasyon Merkezi’nin tespitlerine göre Mayıs ayında kolluk güçleri en az 57 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale etti. En az 615 kişi işkence ve kötü muamele niteliğindeki uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı. En az 8 kişi yaralandı. 1 kişi tutuklanırken, serbest bırakılanlardan en az 10 kişiye adli kontrol şartı uygulandı. Ayrıca, kolluk güçleri 8 barışçıl toplantı ve gösteriyi daha başlamadan engelledi. Müdahale ve gözaltılar yoğun olarak ayın başında, 1 Mayıs kutlamaları sırasında ve ayın sonunda Gezi Parkı direnişinin 9. yıldönümü etkinlikleri sırasında gerçekleşti. Kolluk güçlerinin barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahale ve engellemeleri sırasında çok sayıda milletvekili sözel ve fiziki şiddete maruz kaldı, yaralanan milletvekilleri oldu. Aynı şekilde haber takibi yapan basın mensupları da engelleme ve şiddete maruz aldılar.

Diğer yandan Mayıs ayında mülki idare amirlerinin eylem ve etkinlik yasakları da tüm yoğunluğu ile devam etti. Bu kapsamda Van’da 2 kez, Mardin, Hakkari, Adana, Eskişehir, Rize, Batman, Tunceli, Urfa, Bursa’da 1’er kez olmak üzere 10 ilde 12 kez barışçıl tüm eylem ve etkinlikler yasaklandı. İki ilin durumu yine uç örnek oluşturuyor: Mardin’de 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana kesintisiz uygulanan eylem ve etkinlik yasağı 942 güne ulaşırken, Van’da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı ise kesintisiz 2029 güne ulaşmış oldu.

Bu yasakların ne anlama geldiğini Van’da gözlemci olarak bizzat katıldığım bir duruşma sırasında ve sonrasında çok somut olarak gözlemlerim. Bu gözlemimi kısaca paylaşmak isterim. Ankara Şehir Hastanesi’nde Kadın Doğum Kliniđi’nde asistan hekim olarak çalışmakta olan Dr. Rümeyza Şen, 23 Ekim 2002 tarihinde 36 saat nöbet tuttuktan sonra evine giderken geçirdiği trafik kazası sonrası hayatını kaybetti. Dr. Rümeyza Şen’in ölümünü “iş cinayeti” olarak değerlendiren Türk Tabipleri Birliđi’nin (TTB) çağrısıyla Türkiye’nin her yerinde asistan hekimlerin ağır çalışma koşullarını eleştiren ve iyileştirme talep eden basın açıklamaları yapıldı. Benzer bir basın açıklaması Van’da da yapılmak istendi. Ancak Valilik yasağı gerekçe gösterilerek basın açıklamasına müdahale edildi. O dönem Van-Hakkari Tabip Odası Başkanı ve TİHV Van Temsilciliği başvuru hekimi Dr. Hüseyin Yaviç ile TİHV Van Temsilcisi Sevim Çiçek göz altına alındılar. Daha sonra haklarında 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet gerekçesiyle dava açıldı. Bu davanın 26 Mayıs 2022 tarihinde Van’da görülen ilk duruşması sonrasında, TİHV, İnsan Hakları Derneği (İHD), Özgürlükçü Hukukçular Derneği (ÖHD), Van Barosu ve Türk Tabipleri Birliđi (TTB) ile sivil toplum örgütleri tarafından duruşmada yaşananlara dair bilgilendirme amaçlı bir basın açıklaması yapılmak istendi. Ne var ki Valiliđin eylem ve etkinlik yasağını gerekçe gösteren kolluk güçleri bu açıklamayı da engellemeye çalıştı. Uzun ve bıktırıcı müzakereler sonrasında basın açıklamasına lütfen izin verildi.